PRINCIPIUL NEDISCRIMINĂRII ÎN DREPTUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

Liviana FRUNZĂ ,

studentă, anul 4, Facultatea de Drept

CZU: 341.241.8:339.542.2 frunza. liviana11@gmail.com

În contextul unei economii globale tot mai interconectate, Organizația Mondială a Comerțului (OMC) reprezintă o instituție centrală care se ocupă de elaborarea și aplicarea normelor de comerț între state.

Organul decizional suprem al Organizației Mondiale a Comerțului este Conferința Ministerială.

Organul de Soluționare a Litigiilor (Dispute Settlement Body) are următoarele atribuții:

1. Instituie Paneluri;
2. Instituie Panelul care va examina litigiile în apel (Appelate Body);
3. Adoptă rapoartele Panelurilor.

Acordurile Organizației Mondiale a Comerțului care garantează principiul nediscriminării:

Acordul General privind Tarife și Comerț (GATT) este un acord internațional încheiat inițial între 23 țări, al cărui scop a fost promovarea comerțului internațional prin reducerea sau eliminarea barierelor comerciale, cum ar fi tarifele sau cotele. Conform preambulului său, scopul său era „reducerea substanțială a tarifelor și a altor bariere comerciale și eliminarea preferințelor, pe o bază reciprocă și reciproc avantajoasă". Acum acesta este parte a cadrului legal al OMC, cu modificările din 1994.

Acordul General privind Comerțul de Servicii (GATS) este un tratat al OMC care a intrat în vigoare în ianuarie 1995, ca urmare a negocierilor de la Uruguay. Tratatul a fost creat pentru a extinde sistemul comercial multilateral la sectorul serviciilor, în același mod în care Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) prevede un astfel de sistem pentru comerțul cu mărfuri.

Acordul privind Subvenții și Măsuri Compensatorii (ASCM), care abordează două subiecte distincte, dar strâns legate între ele: prevederile multilaterale care reglementează acordarea de subvenții și utilizarea măsurilor compensatorii pentru a compensa prejudiciul cauzat de importurile subvenționate.

Respectarea principiului nediscriminării se manifestă prin următoarele obligații:

1. Tratamentul Națiunii celei mai Favorizate (Most-Favoured-Nation Treatment)- prevăzut de Articolul I:1 GATT, Articolul II:1 GATS;
2. Tratamentul Național (National Treatment)- prevăzut de Articolul III GATT, Articolul XVII GATS, ASCM.

Tratamentul Națiunii celei mai Favorizate, stipulat în GATT și GATS, implică acordarea unui tratament egal tuturor partenerilor comerciali, fără favorizarea unei țări în detrimentul altora. Acest principiu are drept scop să ofere șanse egale tuturor membrilor OMC în ceea ce privește importul și exportul de bunuri și servicii.

Tipuri de discriminare în contextul Articolului I:1 GATT şi II:1 GATS:

Discriminare de jure- este identificată propriu-zis în textul legii/ politicii publice;

Discriminare de facto- nu se conține în prevederile legale, dar poate fi identificată în modalitatea de aplicare a legii.

Scopul acestei obligații: Să asigure egalitatea tuturor membrilor OMC, şanse egale de a importa de la sau de a exporta către alți membri ai OMC bunuri sau servicii (sau către orice altă țară).

Esența obligațiilor de nediscriminare constă în faptul că produsele similare/ serviciile similare ar trebui să fie tratate în mod egal, indiferent de originea lor.

Obligația de Tratament Național impune fiecărei țări să trateze produsele, serviciile şi furnizorii de servicii din alte țări în acelaşi mod în care tratează produsele, serviciile şi furnizorii săi de servicii similare. Acest principiu are ca scop eliminarea discriminării față de produsele străine şi promovarea unei concurențe corecte pe piața internă.

Pentru a se asigura respectarea principiului nediscriminării, criterii clare sunt stabilite pentru determinarea similarității produselor şi serviciilor. Aceste criterii includ caracteristicile fizice ale produselor, utilizarea lor finală şi preferințele consumatorilor. În ceea ce privește serviciile, criteriile de evaluare a similarității sunt adaptate pentru a ține cont de caracteristicile specifice ale comerțului cu servicii.

Articolul III:2, GATT: Produsele de pe teritoriul oricărei părți contractante importate pe teritoriul oricărei alte părți contractante nu vor fi supuse, direct sau indirect, unor impozite interne sau altor taxe interne de orice fel, mai mari decât cele aplicate, direct sau indirect, produselor naționale similare. În plus, nici o parte contractantă nu va aplica în alt mod impozite interne sau alte taxe interne produselor importate sau naționale într-un mod care să contravină principiilor enunțate la alineatul (1).

Pentru a determina dacă o măsură încalcă Articolul III:2, prima propoziție, următoarele criterii vor fi aplicate:

1. Dacă măsura în cauză este o taxă internă;
2. Dacă produsele importate şi cele naționale sunt similare;
3. Dacă produsele importate sunt impozitate în exces față de produsele naționale.

Cu toate acestea, implementarea principiului nediscriminării poate fi afectată de diverse provocări. Diferențele de dezvoltare între statele membre pot crea dificultăți în aplicarea uniformă a acestui principiu. De asemenea, statele membre pot avea interese naționale şi economice diferite, ceea ce poate influența modul în care respectă principiul nediscriminării în practică.

În concluzie, principiul nediscriminării joacă un rol crucial în dreptul comerțului internațional, asigurând un mediu comercial echitabil şi promovând o concurență corectă între statele membre OMC. Cu toate că există diverse provocări în implementarea acestui principiu, eforturile continue ale OMC şi ale statelor membre sunt esențiale pentru menținerea integrității şi eficacității sistemului comercial internațional.

Referințe:

1. Peterv Van den Bosche, Werner Zdouc, *The Law and Policy of the World Trade Organization,* 2022;

2. Acordul General privind Tarife și Comerț, În: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_01_e.htm#art1;
3. Acordul General privind Comerțul de Servicii, În: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/26-gats_01_e.htm;
4. Despre Organizația Mondială a Comerțului, În: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/whatis_e.htm;
5. Joachim Englisch, Tatiana Falcão, *EU Carbon Border Adjustments and WTO Law, Part One*, 2021;
6. Joost Pauwelyn, *Carbon leakage measures and border tax adjustments under WTO law,* 2012.

Recomandat
***Lilia GRIBINCEA**, dr., conf. univ.*